

[Ministeren for særlige Anliggender.]

dets Medlemmer bragte over en Række danske Borgere, findes rimeligt, at der ydes en tilsvarende Hædersgave til de efterladte efter de Danske, som paa Grund af deres Tilknytning til dette Parti blev deporteret til Konzentrationslejre og her mistede Livet, og tillige til dem, der under tilsvarende Omstændigheder blev invalideret i sværere Grad.

Hædersgaverne foreslaas saaledes tilagt en langt snævrere Kreds end den, der omfattes af Reglerne i Afsnit 1.

De Politifolk eller Grænsegendarmer, der invalideredes eller mistede Livet under aktiv Modstand mod Besættelsesmagten, i deres Tjeneste under Politiet eller Grænsegendarmeriet, vil ikke falde ind under dette Forslag. Det forekommer mig mest naturligt, at Spørgsmaalet om Hædersgaver til disse Personer og deres efterladte løses i Henhold til Hædersgaveloven for Ofrene fra 9. April eller eventuelt ved en særlig Bevilling.

Den foreslaaede Hædersgaveordning ligger fuldstændig paa Linie med de fornævnte Hædersgavelove, og Satserne er ligesom dér fastsat til 800 Kr. aarlig for den invaliderede og for Enken og til 200 Kr. aarlig for hvert af den invalideredes eller den afdødes Børn indtil disses fyldte 18de Aar. Det er dernæst — og dette er i Overensstemmelse med Hædersgaveloven for Ofrene fra 9. April — foreslaaet, at der, naar særlige Omstændigheder taler derfor, kan ydes Hædersgaver til andre efterladte — end Enke og Børn —, som afdøde faktisk forsørgede uden at have Pligt hertil. Disse Hædersgaver foreslaas fastsat enten som aarlige Beløb — inden for Satserne 800 Kr. eller 200 Kr. — eller som Beløb een Gang for alle, ikke over 1 000 Kr.

Afsnit 3 omhandler Godtgørelse for Lidelse og Tort i Anledning af Frihedsberøvelse.

En Tort eller en Lidelse kan vel ikke opvejes eller udmaales i rede Penge, men en økonomisk Godtgørelse vil alligevel kunne betyde et „Plaster paa Saaret“, og en Godtgørelse vil for de mange, der sjæleligt eller legemligt har lidt Skade, uden at de maaske er blevet egentlig invalideret, kunne betyde Muligheden for en haardt tiltrængt Rekreation.

§ 44 nævner den Kreds af Personer, der skal have Ret til den foreslaaede Godtgørelse. Først dem, der er blevet underkastet Frihedsberøvelse af danske Myndigheder i Besættelsens første Aar enten paa Grund af deres Virksomhed til Fordel for Friheds-

bevægelsen eller i Medfør af Kommunistloven. For denne sidste Kategoris Vedkommende gælder det, at her foreligger — som jeg før har omtalt — et juridisk Krav paa Godtgørelse, men det maa ogsaa for de førstnævntes Vedkommende — Frihedsbevægelsens Pionerer — findes naturligt, at disse, der blev kastet i Fængsel af danske Myndigheder, fordi de kæmpede for Landets Sag, faar en Godtgørelse for den Tort og Lidelse, der var forbundet med Frihedsberøvelsen.

§ 44 nævner dernæst dem, som blev fængslet, interneret eller deporteret af tyske Myndigheder, hvad enten denne Frihedsberøvelse skete som Følge af de paagældendes Virksomhed for Frihedsbevægelsen; deres Tilknytning til det kommunistiske Parti eller i øvrigt af nationale eller politiske Grunde eller paa Grund af deres Afstamning eller deres Tjenesteforhold til Politiet eller til Grænsegendarmeriet. — Efter at Regeringen den 29. August 1943 var traadt tilbage og Besættelsesmagten selv i stadig stigende Omfang overtog den strafferetlige Forfølgelse i de politiske Sager, maatte Statens Medansvar for de herunder skete Overgreb i tilsvarende Grad ophøre. Det maa dog alligevel være rimeligt, at Staten i Erkendelse af, hvad Samfundet skylder Frihedsbevægelsen, yder en Godtgørelse til dem, der ofrede deres Frihed og — bekendt med Behandlingen i de tyske Fængsler og Lejre — risikerede deres Liv i Modstandsbevægelsens Kamp. Det er dernæst rimeligt, at der ydes en Godtgørelse til dem, der blev fængslet eller deporteret paa Grund af deres Afstamning eller deres Tjenesteforhold til Politiet eller Gendarmeriet, uden at de danske Myndigheder var i Stand til at beskytte dem mod disse Overgreb.

At alle de, som jeg her har nævnt, bør have en Godtgørelse, er klart nok. Der kan imidlertid tænkes Tilfælde, hvor en Frihedsberøvelse ikke opfylder disse Betingelser, men hvor det maa erkendes, at det dog er rimeligt at give Godtgørelse. Den Handling, der har medført Frihedsberøvelsen, kan være klart rettet mod Tyskerne, uden at den er udført til Fordel for Frihedsbevægelsen, og der har foreligget Tilfælde, hvor Folk ved Personforvekslinger el. lign. er blevet underkastet Frihedsberøvelse af Besættelsesmagten.

For ikke at afskære enhver Mulighed for i saadanne Tilfælde at kunne give en Tortgodtgørelse har man i § 45 givet en særlig Dispensationsregel, hvorefter der uden for de normale Tilfælde kan gives en Tortgodtgørelse, naar særlige Omstændigheder